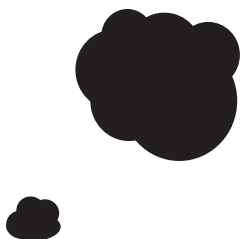

Viestintä kuuluu kaikille

KANSALAISTEN VIESTINNÄLLISET OIKEUDET
JA MAHDOLLISUUDET SUOMESSA

Minna Horowitz, Hannu Nieminen
ja työryhmä

Gaudeamus

VERTAISARVIOITU
KOLLEGIALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunnus

Copyright © 2019 Kirjoittajat & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kannen suunnittelu: Satu Kontinen

KL 07, 33 • UDK 659, 654, 34

ISBN 978-952-345-032-5

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2019

SISÄLLYS

1. DIGITAALISEN VAPAUDEN ILLUUSIO: Johdatus viestinnällisiin oikeuksiin	7
2. VIESTINNÄLLISET OIKEUDET: TEORIA JA KÄYTÄNTÖ	12
2.1. Viestinnälliset oikeudet: ihanteita vai lain turvaamia?	14
2.2. Universaalit oikeudet ja perusoikeudet	16
2.3. Illusiot ja todellisuus: viestinnällisten oikeuksien määrittely	20
3. VIESTINNÄLLINEN HYVINVOINTIYHTEISKUNTA JA DIGITAALISEN MAAILMAN VALTARAKENTEET	25
3.1. Utopioista uhkiin	27
3.2. Viestinnällinen hyvinvointivaltio ja ”Suomen malli”	30
3.3. Uusi tapa tarkastella viestintäpolitiikkaa	32
3.4. Valtio ja globalisaatio: kuka turvaa oikeuksien toteutumisen?	36
3.5. Markkinat ja oikeudet	37
4. PÄÄSY	41
4.1. Pääsy oikeutena	42
4.2. Painetusta sanasta verkkosisältöihin	46
4.3. Lennättimestä laajakaistaan	50
4.4. Radioamatööriasemista digitelevisioon	54
4.5. Verkosta löytyy lähes kaikki, mutta kaikki eivät ole verkossa	60

5.	SAATAVUUS.....	68
5.1.	Valinnanvaraa ja maksumuureja.....	69
5.2.	Saatavuuden normittamisen vaiherikas historia.....	73
5.3.	Saatavuus normeissa	75
5.4.	Saavutettavuus ja aistillinen esteettömyys digitaalisen ympäristön keskeisinä periaatteina.....	88
5.5.	Julkinen sääntely, julkisuus ja avoimuus.....	89
5.6.	Markkinat ja kulutus saatavuutta muovaamassa	91
5.7.	Lainsäädäntökehitystä ja kurkistus tulevaan	96
6.	YKSITYISYYS.....	100
6.1.	Yksityisyyden suoja laissa	102
6.2.	Yksityisyyden suojan täytäntöönpano	110
6.3.	Yksityisyyden markkinat.....	115
6.4.	Yksityisyyden suoja käytännössä.....	120
6.5.	Digitalisaation tavoiteristiriita.....	123
7.	DIALOGISUUS	125
7.1.	Dialogisuus viestinnällisenä oikeutena.....	126
7.2.	Osallisuus: ohjelmia, projekteja ja portaaleja.....	132
7.3.	Interaktiivisuus: kommenttipalstoista vaalikoneisiin	138
7.4.	Toimijuus: voimauttava ja vihastuttava some.....	141
7.5.	Monimuotoinen ja -mutkainen dialogisuus	147
8.	VIESTINNÄLLISET OIKEUDET JA ”SUOMEN MALLI”	151
8.1.	Globaalit haasteet, kansalliset oikeudet	152
8.2.	Onko ”Suomen malli” illuusio?.....	158
	VIITTEET	168
	LÄHTEET	183
	LIITTEET.....	214
	KIRJOITTAJAT	216